דער געהאנגענער למד וואוניק

א מלחמה מעשה

אין א שטעדטעל אין קעלצער גע־
גענד ביי דער נידא האט א איד א למד־
וואוניק געלעבט. א למד'וואוניק ?
— הייסט אויסגעבען גיבען זיי זיך דאך
ניט אויס, נאר מען האט געזעהען בחוש
ממש אז דאס איז ער.

"גאדיל, דער תהלים זאגער" —
האט מען איהם גערופען. שטעלט זיך
פאר. געקומען אין שטעדטעל אריין פאר
א פאער יאהר א יונג, א פראסטער
נפש, א מגושם'דיג פנים, א פאער
קליינע פערלאפענע אויגען א גראבע נאז
און גראבע ליפען און אז ער רעדט איז
ווי ער וואלט מיט די צייהן ברעטער גע־
שניטען; אבער ער רעדט וועניג,
גלאצט נאר אויף אלע מיט די קליינע
אויגען; טהוט אן אויף די פלייצעס א
פאר טשאנעס און טראגט וואסער.

נאר צווישען איין מאהל און דעם אנ
דערען מאהל כאפט ער זיך אריין אין
בית המדרש און זאגט תהילים און זאגען
זאגט ער הויך מיט זיין גראבען חתוך
הדבור, ווי ער וואלט קלעצער פון מויל
אויסגעשפיגען:

למ—נ—צח מז—מור לד—וד.

און שלאגען —אין בית המדרש הינ
טערען אויוועג, ביי אימיצען — בשום
אופן ניט. נעהמען א קישען —אויף
ניט. ער דארף נישט, נעהט ארום קרועה
בלועה, נא דיר א מלבוש — ניין. קוקט
מען זיך נאר צו — א זאק אויף'ן לייב.
נאדעל — א העמד ? — ביזעדרט ער זיך
שוין מיט די גראבע ליפען: איך דארף
נישט עולם הזה.

און עסען ? —מען זעהט דאס אויך
ניט, נאר מן הסתם, פון וואס דען לעבט
ער, און אפשר א יושב בתענית ?

און יעדען טאג אין דער פריה אין דער
מקוה, ארבעים טבילות, היים קאלט —
תמיד, ער פערפעהלט ניט.

שטויסט מען זיך אן, ציהט מען מיט
די פלייצעס.

טרעפט אז דער גביר פון שטעדטעל, ר'
ישראל לייב איז אזוי געפארלעך אוועקגע
פאלען, די דאקטוירים פון שטעדטעל ווי
לען שוין ניט געהן און ציהען מיט די פלי־
צעס.

שוין א פראפעסאר פון בערלין אויף
געבראכט, אז אויצר אבגעקאסט, נאר אויף
יענער האט געשקאלעט מיט'ן קאפ:
"ניכטס צו מאכען !" מיאיש הייסט
עס.

לויפען פרוי און קינדער ביי נאכט
אין בית המדרש אריין, מען עפענט דעם
ארון קודש און געוויינען און געשריי־
ען ער לב השמים.

הערט מען פלוצלונג א קול:

— געהט אהיים, גאט וועט העלפען!
עפעס איז עס גאדיל און עס איז נישט
גאדיל — עס איז גאדיל, נאר נאר נישט
דער איינענער, דאס פנים לייכט כפי
החכמה, נאר נישט אריינצוקוקען דערין
א דמות לויטער רוחניות און ער שאקעלט
זיך איבער א ספר.

טהוט איינער נייגעריג שוין א קוק —
א זוהר, און שפרינגט אב.

וויינען די וויבער ווייטער: שרייט נא
דיל:

— גאדיל זאגט ער וועט לעבען און
וועט קינדער אויסגעבען.

געהט מען אהיים, איז ווי מען דרעהט
איבער די האנד — די נאכט שוין רוהיג
געשלאפען, אין דער פריה — זיך אופ־
געוועצט און געבעטען עסען, אין נאך צוויי
וואכען — דאס בעט פערלאזט.

שטוינען די דאקטוירים זאגט מען זיי:
גאדיל, —לאכען זיי.

דאס שטעדטעל אבער האט פאר איהם
דרך ארץ. ווייבער רופען איהם אריין
צו בענשען די קינדער, נאר גאדיל וויל
ניט:

— וואס, איך? איך בין ניט קיין
רבי.

די ציים לויפט פערגעסט מען.

מאכט זיך ווידער א מעשה. א
מסור האט זיך בעוויזען אין שטעדטעל,
א איד נאר א טריפניאק, פאן־בראט מיט
נאטשאלסטווא. עסט מיט זיי און טרינקט
מיט זיי, חויר, יין נסך, און מסר'ט דער־
ביי דאס גאנצע שטעדטעל. נעהמט מען
היינט איינעם א תפוס, מארגען א צוויי־
טען די שעהנסטע בעלי הבתים, — איז
א טרויער אין שטעדטעל נאר דער מסור
שפאצירט זיך מיט'ן שפיץ־רויט שטעקעלע
און לאכט.

דערצעהלט דאס עמיצער גאדלין ווערט
ער ביז שטעלט זיך אויף און זאגט:

— יסכר פי דוברי שקר !

דאס איז געווען אין דער פריה, נאך מי
טאג — א קאכעניש, דער מסור איז
אוועקגעפאלען, געכאפט א צוג־ווינד, דאס
מויל, לא עלינו געווארען ביי איהם פער
דרעהט. ער האט אויפגעהערט רעדען.

זעהט מען — א מופת פון גאט דער־
מאהנט מען זיך: גאדיל, דערצעהלט
מען דעם רב, זאגט ער:

— למד'וואוניק.

און טהוט אן תיכף דעם פעלץ און געהט
אין בית המדרש איהם בעטען צו זיך.

נאר גאדיל פערשטעהט נישט:

— וואס איך פראסטער מענש, איך
בין ניט קיין רבי !

לאזט איהם דער רב אב. מן הסתם
זיין דרך. ווייסט מען — א צדיק הדור,
א בעהאלטענער הייסט מען איהם
שוין מעהר ניט ברענגען קיין וואסער און
אז ער ברענגט ניט מען איהם: א צעה־
נער, א גילדען בחרחבות און —

עס האט זיך געמאכט די מלחמה.

תחילת האט דאס שטעדטעל גאנץ
שעהן פערדיענט איז אבער מיליטער אנ־
געקומען.

דערהערט דאס וואר מיליטער, איז
געוואהרען תשעה באב אין שטעדטעל, אן
אימה איז אנגעפאלען, א פחד, טהיר און
טהויער האבען זיך פערהאפט, ווער גע
שעפט שוין? וואס געשעפט ? דיא
וואהנונגען אויף אויף הפקר געלאזען און
אליין פערקראבען אויף א בוידעם ערגעץ
וואו, אין א קעלער.

צווישען מנחה און מעריב איז עס גע
ווען, האט מען שוין אין בית המדרש קיין
מעריב ניט געהאוועגט, קיין מינן ניט
געווען און איינער, א לעצטער האט זיך
דערמאהנט אן גאדלין און איהם געבע־
טען:

—קומט מיט !

נאר גאדיל האט געהאלטען אין מיטען
תהילים זאגען און קוים אריינגערעדט:

— דא איז מיין היים !

וואס יענע נאכט האט זיך אבגעטהאן!
ממש תורבן ירושלים, די יללות און געוואל
דען !

זיי האבען ניט דערכגעלאזט קיין איין
הייז איין ביידעם, איין קעלער, אלטע אי־
דענען, מיידלאך און פרויען שוין אבגע־
רעדט ! א 82 יעהריגער איד, רב דוד,
אין זיין שטוב דערשטאכען. די לופט
איז נאס געווען פון טרעהרען . . .

איז דאס אלץ זיי וועניג געווען און אויך
אין בית המדרש אוועק די תורה שענדען.
אז גאדיל איז אינטערען אויוועג געלע־
גען האט ער זיי געזעהען — זיי איהם —
ניט ליגט ער און ווארט אב.

לאזען זיי זיך גלייך צו צום ארון־
הקודש, דייסען די טהירלאך אויף און
ווילען די ספרים — — —

שפרינגט גאדיל אויף ווי א לייב און
מיט די טשאנעס — געהט זיי אנגע־
גרייט — איבער די קעפ געהאקט איינעם,
א צווייטען, א דריטען די טימאה איז
אבער שטארקער, האבען זיי גיבר גמוען
און איהם — די ספרים שוין אבגעלאזען
— גוט צו מזיק און מיט געשלעפט
דער קאמענדאנט האט געשפט קורץ:

— תליה !

אין מיטען מארק איז אן אלטער
קאשטאן בוים געשטאנען האט מען איהם
אהין געפיהרט מען זאגט, ער האט עפעס
פריהער געזאגט א ווארט אנדערע ווייע
דער, ער האט די נאנצע צייט געשוויגען.
מען ווייסט נישט.

אין דער פריה איז דאס שטעדטעל ווי
מישוגע געווען, מען האט גזור תענית גע
ווען, געפיעלט אויף אין איהם אבגעשנ־
טען אן א לויה איז געווען — אך מען
קען נאר נישט דערצעהלען, די טרעהרען
שטיקען — — —

איז אבער דער סוף פון מיליטער אויף
געקומען.

עס האט געמוזט אבטרעטען. עס איז
אבער ניט אזוי לייכט געשעהען פינף
וואכען האט מען זיך דארט געקל פט און
דערווייל איז פון שטעדטעל א תל געווא־
רען קיין שריד ופליט ניט געבליבען.
קיין הויז, קיין בודע, קיין דאך קיין וואנד
קיין האלץ אפילו ניט געבליבען. יתר הגזם
אכל הארבה ויתר הארבה אכל הירק,
וואס די גראנאטען האבען ניט חרום גע־
מאכט איז פערברענט געווארען איז צו־
שלעפט געווארען

נאר דער בוים איז געבליבען, דער
תליה בוים, הייזער דערנעבען זיינען גע־
פאלען אין אר שטעהט, אבער קאשטאנען
האט ער שוין מעהר ניט, קיין גרין בלעטעל
אפילו ניט דעם זומער האט ער שוין מעהר
ניט געבליהט.

נאר געבליבען איז ער גוט מיט דיא
ליידיגע גרויסע האלצערנע צווייגען פער
שפרייט אין דער וועלט אריין. שטעהט ער
אין מיטען דער חורבה ווי ער וואלט
געשטאנען פארן בית דין של מעלה און
עדות געזאגט!

און עדות זאגען וועט ער, א יום הדין
וועט זיין, דער משחית וועט שטעהן לדין
און דער הענג לייכטער און דער בוים וועט
לען עדות זאגען . . . זיי וועלען אזוי
לאנג נאך בלייבען אין קיין שום שטודעם
אין דער וועלט וועט זיי ניט פון ארט
ריהרען ביז דער יום הדין וועט קומען !

(לארושער פאלקס בלאט)

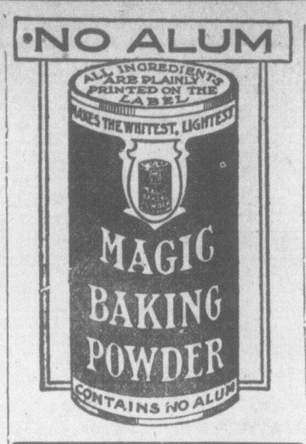

א. ניסנגעוויטש

שנייעלאך

פרישינקע שנייעלאך
קלאהרינקע, דייזינקע
פאלען פון הימעל אראפ —
גלייך ווי פון בלימעלאך
ווייסינקע בלעטעלאך
שיטען זיי זיך אויף מיין קאפ.

גלייך ווי מלאכים'לאך
יונגינקע, לייכטינקע
פלאטערען זיי אין דער הויך,
און אט ווי מיט ליפעלאך
פייכטינקע, בלייכינקע
קושען זיי ציטעריג, ווייך . . .

שטיפערשע שנייעלאך
גלייך ווי קליינע קינדערלאך
לייכטזיניג איז זייער שפיעל:
שפרינגען א ווייליגקע
ווערען פערמאטערט גיך
בלייבען אנשלאפענע שטיל . . .

הויכען די שנייעלאך
אויס זייער אטעמלי
צאנקען ווי ליכטעלאך אויס;
לאזען מיר איבער נאר
קליינע יתומים'לאך,
עלענדע טרעהרעלאך בלויז.

טאראנטא, נאוו. 1910.

א ריהרענדע בעשריי־בונג פון נייעם אידי־שען גלות

א קארעספאנדענט פון רוסלאנד שרייבט.

"די אנטלאפענע" — אזוי ווערט איצט גערופען אין רוסלאנד דער סוליא, אודען, וואס איז ענטלאפען פון דער אלטער היים, וואס איז נאך דאן אין רו סישע הענד געווען, און האט איצט ניט וואו אהין צו טהאן זיך, ניט ביי די דייטשען, ניט ביי די רוסען.

דאס לעבען זייערס איז אגרויסע, שרעקליכע טראגעדיע, וואס ווערט מיט יעדען טאג אלץ טיעפער און שטארקער. פיעלע פון זיי האבען זיך שוין מייאש גע ווען, אז זיי וועלען נאך אמאל צוריק זיין זעלבסטשטענדיגע מענשען, און אין די גרויסע רוסישע שטעדט איז איצט ניט זעלטען צו טרעפען אידען, איינזאם גע הענדיג אין די גאסען מיט אראבגעלאזטע נע קעפ, צו זיי ניינעם ניט רעדענדיג קיין וואהרט, אזוי ווי לעבעדיגע שאטענס. אנ דערע לעבען ווי אין א מרחץ שחורה; זיי נעהמען צו די שטיצע, וואס מען גיט זיי, ניט זיי זאגען קיין דאנק און ניט ביי בעטען מעהר. א טעמפע צייכענלטיג פיהט ווייזען זיי ארוים צו זיך און צו אנ דערע אזוי ווי זייער היימעל וואלט זיך אויף דער ערד אראפגעלאזען.

איך וויל דא דערצעהלען א געשיכ טע, וואס האט זיך די טעג אפגעשפיעלט צווישען די אידישע אנטלאפענע אין פעט ראגראד, און די געשיכטע איז בלויז איינע פון צעהנדליגע, פיעלע ערגערע דערפון.

אין פעטראגראד, וואו עס איז דער צענטראל קאמיטעט פארדי אידישע מלחמה־אנטלאפענע און כמעט אלע גע דער קומען אריין אהין, זענען די אנטלאפע נע איינגעארדענט ניט גאר שלעכט. דער קאמיטעט האט אפגערוגען פיעלע לע־דיגע הייזער, וואו ער בעוועגט צו עטלי כע אידישע פאמיליעס, און א בויהא איז דא, וועלכע זוכט ארבייט פאר די, וואס קענען ארבייטען און פערדיענען.

אין איין הויז, וואו עס האבען גע לעבט 6 אידישע פאמיליעס, איז ביי א מיטער קראנק געווארען א קינד אויף סקארלאטין.

דער פאטער איז ערגעץ אין מלחמה, און פון די 2 קינדער, וואס זי האט גע האט איז איינער געשטארבען אויפ'ן וועג נאך פעטראגראד. זיצט די אונגליקליכע מוטער און טויליעט צו זיך איהר קראנק קינד, אין קוקט צו ווי עס צאנקט פאר איהרע אויגען. די מוטער וויינט . שכנים קומען צו אין טרייסטען, אין נעהען א וועג. פון שיקען נאך א דאקטאר קען קיי נעם אין זיכען ניט איינפאלען. האט מע דען געלד דערויף ? און אין האספיטאל — איז מען דאך לא פרעמד ; ווער וויים ווא צו געהן ?

האט אבער אין זעלבען הייז נאך א מוטער אן איינציג קינד, אין טויליעט עס אויף צו זיך, און שרעקט זיך טאטשע איז עס חלילה "קלעפיג". זי וויינט אויף און קריעגט זיך אין לוארעמט, און די שבנות שאפלען מיט די קעפ און געבען איהר געדעכט. זיי פערגעסען אבער ניט צו צוגעבען: „אבער וואס זאל זי נע־באך טהאן, איהר קראנקע קינד ארוים־ווארפען ?"

אויף מארגען איז געקומען א מענש'ל פון קאמיטעט בעזוכען די הויז און באלד האט מען איהם געמעלדעט וועגען דעם קראנקען קינד. עס האט ניט געדויערט קיין האלבע שטונדע און א דאקטאר איז שוין געווען אין שטוב. די אונגליקליכע מוטער האט זיך מיט'ן דאקטאר דער־פעהלט, ווי מיט מיעלח'ן אבער איהר שמחה איז געווען א קורצע. דער דאקטאר

נייעם איז סורצען

ווייזנקאונט ברייל, האט ארויסגעלאזען א לאנגען אפיעל צו דער אמעריקאנער רע גיערונג, זי זאל העלפען די ארמעניער, וועמען די טערקען האבען פערטריעבען אין די מדבריות פון סיריען און מעסאפאטא מיען.

א לאנדענער בעריכט דערצעהלט, אז נאך אין מאנאט דעצעמבער האט א פראנצויזישע סוממארין טארפעדירט אויפ'ן באפאר דעם סולטאנס יאכטע, אין איהר שטארק בעשעדיגט. אויף דער יאכטע האט זיך דאמאלס געפונען דער פעלד מארשאל פאן דער גאלץ.

מיט 394 שטימען געגען 138, האט דער פראנצויזישער פארלאמענט אנגענו מען דעם צענזור־ביל, און איהם אבגע שיקט אין א ספעציעלען קאמיטעט, דער ביל פארערט, אז קיין זאך טאר ניט פער עפענטליכט ווערען פריהער, איידער דער צענזאר קוקט עס דורך.

קוריערנעל האיז, פרעזידענט ווילסאנ'ס ספעציעלער שליח נאך איירא אפא, איז נעב טען אנגעקומען קיין בערלין.

די ענגלישע רעגערונג האט פער־ארדענט אן אינטערזוכונג וועגען דער עזזונקעגער שיף "פערשיע".

דער קאונטי אף יארק קאנסיל האט דיסקוטירט בעשטימט בייציטראנג א פער טעל מיליאן דאלאר דעם פאטריאטיש פאנד.

יעדען איינוואוינער פון דער קאונ־טי.

אין נייארק איז אין קארנעגי האל, מאנטאג אבגעהאלטען געוואדען א גרוי סע פערזאמלונג פאר אידישע רעכט און דעם אידישען קאנגרעס.

וועט טערקיי שליסען א בעזונדערען שלום

פאריז יאנואר 25

א טעלעגראמע צו דער צייטונג "טעפעס" פון איהר קארעספאנדענט אין ושעגעווא בעלדעט אז, דער טערקישער קרוין פרינץ צו זאמען מיט פיעלע פון זיינע אהענגער האט אנגעפאנגען אבע־ווענדן פאר א בעזונדערען פריעדען.

די שווייצארישע צייטונגען מאכען בעקאנט אז דיעזע בעזיעונג ווערט אנגע פיהרט מיט דייטשלאנדס צושטימונג, דאס הייסט דייטשלאנד וואלט וועלען אז טער קיי זאל שליסען א בעזונדערען פריעדען ווייל איהר אין צו שווער צו טראגען די טערקישע פינאנץ לאסטען, דער געוועזענ נער טערקישער אמבאסאדאר אין פראנק־רייך נאבריבעי וועלכער געפינט זי דיעזע אין שווייצארען העלפט אויף דער בעוועג גונג פאר א בעזונדערען פריעדען.

האט דעם קינד אינטערזוכט און ערק־לעהרט:

„אייער קינד האט סקארלאטין און מען מוז עס באלד אוועקנעלמען אין האספיטאל !"

ווען זי וואלט איהר טויט־אורטהייל אויסגעהערט, וואלט עס אויף איהר אזא איינדרוק ניט געמאכט. צוערשט איז זי געבליבען אויף איהר ארט פערשטיי־נערט. דערנאך האט זי זיך געווארפען צום קראנקען קינד, ארומגעכאפט עס אויף די הענד, און ווי א ווילדע חיה גע נומען שרייען: "איך וועל ניט לאזען מיין קינד, איך וועל ניט לאזען !"

אין הויז איז געווען א ריכטיגער יום־כפור. קיינער האט ניט געקענט צו זעהן דעם צער פון דער אונגליקליכער מו טער. אלע האבען מיטגעוויינט

דער דאקטאר האט באלד צוגעשיקט אן אמבולאנס פון האספיטאל נאך'ן קינד. די מוטער האט מיט אן אייזערנע גבירה, כמעט וואהנזיניג, געקעמפפט מיט דן אמבולאנס־לייט, און זי האט זיי דעם קינד ניט געגעבען. דער קאמיטעט האט געזוכט צופערהיטען, אז די קראנקהייט זאל זיך ניט פערשפרייטען צווישען די איכעריגע קינדער אין הויז, און האט זי געפרופט סטראשען, דאס מען וועט צו געהמען פון איהר יענע שטיצע. עס האט נאר ניט געהאלפען, זי איז ניט ארויס פון הויז און האט ניט אפגעטראטען פון איהר קינד. זיא האט זאנאר פערגעסען צו עסען גאנצע טעג, ווען מען האט זי ניט דער מאהנט.

דעם קאמיטעט איז קיין אנדער אויסוועג ניט געבליבען, ווי ארויסצוגעה מען אלע איבערגיע פאמיליעס פון הויז און איבערלאזען די גאנצע געביידע פאר איהר מיט'ן קינד, פון האספיטאל האט מען דעם צער ניט געקענט צוזעהן און מען האט צוגעשיקט א גערס, וועלכע זאל אכטונג געבען אויף דער מוטער מיט'ן קינד צוזאמען.

די אויבגעגעבראכטע געשיכטע איז איין איינציגער טראפען אין דעם גרוי סען ים צרות, וואס די אנטלאפענע האבען אויסצוישטעהן.

פערבאנד פיר אידען רעכטע געגרינדעט אין ענגלאנד

דיא בעוועגונג פיר אידען רעכטע אין לאנדאן האט ענדליך געפיהרט צו דער ארגאניזיירונג פון א נאציאנאלען פערבאנד פיר אידען רעכטע.

דער צוועק פון פערבאנד איז אויס צוקעמפפען פולע רעכטע פיר אידען איבעראל וואו זיי האבען עס ניט און אויך פרייע אימיגראציאן נאך אריך ישראל אין דאס רעכט צו גרינדען דאר־טען אידישע פאלאניעס וואס זאלען האבען פולע פאליטישע און מוניציפאלע פריווילעגיעס.

דאס וויכטיגסטע איז וואס לוסיען וואולף, דער בעקאנטער שריפטשטעלער און אסיימילאטאר, האט אנגענומען דיא פרעזידענטען שטעלע אין דעם פער־באנד ער האט זאנאר פערשפראכען צו שאפען אחדות צווישען דיא איסט סיידער און וועסט סיידער אידען און ווירקען אז ביידע זאלען ארבייטען האנד אין האנד פיר איין איינציגען צוועק. ער האט אויך פערשפראכען צו ווירקען אויף דער קאנדזשאינט קאמיטעט, אז זיא זאל זיך פעראייניגען מיט דער נייער בעוועגונג.

דיא קאנדזשאינט קאמיטעט בעשטעהט פון פערטרעטער פון דער דזשואיש באארד אוו דעפוטיס און דער אנגלא דזשואיש אסאסיאיישאן, און לוסיען וואולף איז איהר סעקרעטער, דיא דאר־ונע קאמיטעט איז דיא איינציגע וואס האט בין אהער אנגעפיהרט פערהאנד־לונגען מיט דער רעגיערונג וועגען אידען רעכטע

דער נייער פערבאנד בעשטעהט פון פערטרעטער פון ציוניסטישע סאסייא־טיל אין פראטעסטאנטישע ארגעס.

טאלסטאי פערפאלגט פיר שטיצען אידען

בערלין,

דער גאלאווא פון פעטראנאדד, גראף טאלסטאי, ווערט איבערגעגעבען פאר סוד פון מיניסטער דער אינערען פלומ'שט אר פערנאכלעסיגונג זיינע פליכטען, אבער אין דער ווירקליכקייט דערפאר וואס ער איז געוואדען דער פרעזידענט פון דער געזעלשאפט צו בעשיצען אידען פון פאס דאמען און רדיפות.

דער נייער מיניסטער דער אינערען, בוואסטאין, איז בעקאנט אלס גרויסער דעאמיאנער און פריינד פון דיא שווארצע מאות. זיין ער איז אריין אין אמט שטרעכט ער צו ווערען דער שני למלך אין אדיבעריאנען אין מאכט אלע מי ניסטארען. ער אינטיגירט געגען דעם אגריקולטשור מיניסטער נאאומאוו אין געגען אנדערע מיניסטארען, וועלכע זיי נען געגייגט צו ליבעראלאיזם אין ער שטרעבט צו אונטערדריקען דיא „זעמ־סטווא. אויף א מיטינג פון מיניסטארען קאביענט האט ער געהאט דיא העזה צו ראדערען מען זאל איהם געבען מאכט וואס אנדערע מיניסטארען בעוויצען און ער פאנגט יעצט אן אפראעצעס געגען דעם גאלאווא פון פעטראנאד און גע גען דער גאנצער אופראוויא, דאס זיי האבען ניט בעזארגט דיא הייפטשטאדט

היילט קינדער'ס פערקילונגען דורך אויסערליכער בעהאנדלונג

מוטערס וועלען ניט געפינען קיין זאך אזוי שנעל און צופערלעסיג ווי דער אלטער "נערווילין".

עס איז ווירקליך א שאנדע צו שעדי־גען א מיגען פון א קינד מיט אינערליכע מעדיצין, ווען אויסערליכע בעהאנדלונג וועט אזוי שנעל היילען די פערקיהלונג.

ווען אייער אינגעל קומט אריין נאכ'ן שפיעלען זיך מיט נאסע פיס, מיט אן הייזזריגען און קראנקען האלז, זיין קליין ברוסטעלע ענג און שטיקענד, נעהמט רייבט איין מיט נערווילין. רייבט אן שטארק זיין האלז, לעגט ארויף א סך נערווילין אויף זיין ברוסט און רייבט שטארק איין. ודי דעד נערווילין זאל שנעלער אריין דרינגען דעקט איבער זיין ברוסט און האלז מיט א הייסען פלאנעל באנדאזש.

דיעזע בעהאנדלונגען מוזען האבען אן ערפאלג. אייער אינגעל וועט פיהלען בעסער אין איין האלבער שטונדע און איהר וועט האבען די צופריעדענהייט צו וויסען אז איהר האט ניט דערלאזט אז קיין פערקיהלונג, גריפ אדער אן אנדער קראנקהייט וועלכע וואלט איהם פלייצט אוועק געלייגט.

נערווילין איז ועהר גוט ניט צו דער־לאזען קיין פערקיהלונג און פאר הייל־ען א שלעכטע פערקיהלונג.

פאר'ן אלטעמיינעם פאמיליען נעהמ־רויך. עס היילט אלע סארטען אויסערליכע וועהטאגען און שמערצען, — איהר קענט עס ניט אויבערטרעפען. פראבירט עס פאר אויעשען וועהטאג, צאהן שמערצען, ניר אלרדזשיא, סיאטיקא, לאהמער רוקען, רהומאטיזם אדער לומבאגא. וואו על איז נאר פאראן א קאנגעסציאן און ענטצינ־דונג אדער שמערצען אין א געלענ אדער אין א מוסקול, וועט עס נערווילין הייל־לען זעה דשנעל.

דער גרויסער 50 סענטינער פאמיי־ליען סייז פלעשעל איז אזרי עקאנאמיש, אזוי נוטצליך, עס דארף זיין אין יעדער היים. עס איז אויך פאראן א קליינער 25 סענטינער סייז. הענדלער איבעראל פערקויפען נערווילין

אידישע פליכטלינגע פערבאטען אין אמור

דער גובערנאטאר פון אמור האט ארויסגעגעבען א בעפעהל צו דער פאלר־ציי ניט צו ערלויבען אידען צו בעזעצען זיך אין אמור דיסטרוקט.

מאכט רוסישע צייטונגען בעהויפטען, דאס צוליעב דעם וואס אידישע פליכט־לינגע האבען אנגעפילט געוויסע שטעלע אויסער דער "שטעטלא", האט דיא דע־ניערונג אפאנטער א קאמיטע וואס זאל פערשפרייטען דיא היילאזע אידען אר־בער מעהרערע שטעדט און בעזאנדערס און דיא פראוויזיאנען ארום דער וואלגא און אויך אין סיביר.

ליוט דיא לעצטע בעריכטען שיינט, אז אין פענא און סימבירסק וועט מען מעהר קיין אידען ניט שיקען ווייל ביידע גובערניעס זיינען אנגעפיהלט מיט איהר שע פליכטלינגע.

„געמאכט אין קענעדע"

אזוי לייכט ווי לאגער נאר בעסער פאר אייך.

א קאסטען קאסגרייווס

ביי אייך אין דער היים

א קאסטען קאסגרייווס ביי אייך אין דער היים, וועט זיין דער פאסענדסטער כבוד וועגן א פריינד כאפט זיך אריין צו אייך אין אן אוזענד.

איהר טעלעפאנירט נאר צו אייער הענדלער און ער וועט שוין טהון דאס איבעריגע.

אין פיינט אדער אין קוארט פלעשער. ביי אלע הענד־לער אויך אין האטעלען.

מעהר ווי האלבער יאהרהונדערט אז דער קאסגרייווס לייבעל האט געמיינט דאס בעסטע אין האפען און אין מאלץ משקאות.

— זיכערהיט אם ערשטען —

שפארזאמקייט — — פארשריט זיינען

די איינענשאפטען פון איין גוטער חויז־פרוי

ריזיקירט ניט מיט קיין אנדער מעהל אין דעם טאג וואס איהר באקט—זייט זיכער דאס איהר געברויכט פיוריטי מעהל. פערלאנגט עס ביי אייער גראסער

דאס איז אן ארגינאלע אילומ־טראציאן פון מעהל־זאק.

זייט זיכער דאס איהר קריגט "פיוריטי" מעהל פון אייער גראסערי.

PURITY FLOUR

WESTERN CANADA FLOUR MILLS COMPANY LIMITED

TORONTO OFFICE 74 KING. ST. EAST